

La guerra del Congo s'internacionalitza

La intervenció de forces d'Angola, Namíbia i Zimbabwe al costat del president de la República Democràtica del Congo, Laurent Kabila, ha internacionalitzat una guerra que va començar el 4 d'agost amb la rebel·lió dels banyamulengues a l'est del país.



ARXIU / EFE

El president d'Angola, José Eduardo dos Santos, a l'esquerra, ha enviat el seu exèrcit en ajuda del president de la R.D. del Congo, Laurent Kabila, a la dreta. Aquesta guerra ha significat una nova oportunitat perquè Angola demostrés les seves ambicions regionals.

La guerra a la República Democràtica del Congo ja s'ha internacionalitzat amb la intervenció, a favor de l'actual president congolès, Laurent Kabila, d'Angola, Zimbabwe i Namíbia. D'altra banda, Uganda, Burundi i Rwanda, acusats per Kabila de donar suport als rebels, han amenaçat d'enviar soldats al Congo, alhora que el president de Sud-àfrica, Nelson Mandela, intenta, sense gaire èxit, una solució negociada d'un conflicte que amenaça desestabilitzar la meitat del continent.

Quan es trobava contra les cordes, amb la guerrilla a les portes de Kinshasa i controlant una bona

part del Kivu, Kabila va aconseguir reforços militars de tots tres països, especialment d'Angola, que té l'exèrcit més ben preparat de l'Àfrica després del de Sud-àfrica. Els soldats anglesos, experimentats en més de vint anys de guerra contra la guerrilla de la UNITA, van tallar l'accés dels rebels a Kinshasa des de Kitano. Al front oriental, els anglesos van participar-hi al costat dels efectius de Zimbabwe i d'un petit contingent de Namíbia.

Els soldats estrangers han capgirat un conflicte que Kabila era a punt de perdre per causa del seu aïllament intern i per manca de combativitat d'un exèrcit que en-

cara no ha superat la purga a què fou sotmès amb la caiguda de l'antic president Mobutu, el maig del 1997.

L'entrada d'Angola en la guerra es va concretar en la reunió que Kabila va mantenir el 16 d'agost a Luanda amb els presidents d'Angola i Namíbia, José Eduardo dos Santos i Sam Nujoma, respectivament.

Discurs antioccidental. Aquestes últimes setmanes, Kabila ha accentuat el discurs antioccidental, mentre que a la televisió i a la ràdio, controlades pel govern, es repeten les consignes contra França. "No han anat mai en favor del president Kabila perquè no representa els seus interessos", va declarar.

I és que ara Kabila no té el suport dels EUA, un dels seus valedors durant la rebel·lió contra Mobutu Sese Seko. Cansada de la seva ambigüitat i d'algunes decisions, la diplomàcia nord-americana l'ha abandonat. Washington va manifestar la seva irritació per les traves del president congolès a l'hora d'investigar les violacions dels drets humans. Una irritació que va augmentar quan Kabila va començar a flirtejar amb Fidel Castro i Muammar Gaddafi. Pel febrer, Kabila es va negar a rebre al pastor Jesse Jackson, enviat del president Clinton a Kinshasa. Un lleig que Clinton no li ha perdonat.

Pel que fa a França, l'Elisi segueix el conflicte amb atenció, però actua de forma més prudent que no pas en la guerra anterior

contra Mobutu. Llavors la diplomàcia francesa va apostar per Mobutu, fins i tot quan ningú no donava res per un president malalt i traït pels col·laboradors que s'havien enriquit amb el seu règim depredador. Ara França, amb el seu discret suport als rebels, podria venjar-se de Kabila, del guerriller imprevisible que els va fer quedar en ridícul. Segons el setmanari satíric parisenc *Le Canard Enchaîné*, el president francès, Jacques Chirac, ja sabia el desembre que esclataria una rebel·lió contra Kabila.

Resposta de Rwanda. Rwanda, que ha amenaçat d'intervenir en la guerra, si no es retiren les tropes estrangeres del seu territori, és el catalitzador del front contra Kabila. Kigali ha donat suport als rebels des del primer moment, potser en resposta a la decisió de Kabila, del 27 de juliol, de demanar la retirada dels soldats rwandesos desplegats al Kivu. A partir d'aquesta data, Kabila va començar a utilitzar un llenguatge agressiu contra Rwanda, qualificant-la de "petit país" i "petit poble".

Això no obstant, les diferències entre el president del Congo i l'home fort de Rwanda, el vice-president Paul Kagamé, ja eren insalvables abans de la sortida del contingent rwandès del Congo. Ka-

gamé va ser el principal causant del fracàs de la cimera dels Grans Llacs, organitzada per Kabila, el maig d'enguany, a Kinshasa. El que havia de ser una festa per celebrar el primer aniversari de la caiguda de Mobutu se'n va anar en orris perquè no hi van participar ni Rwanda ni Uganda. Alguns membres del govern congolès han acusat Kagamé de voler annexionar-se el Kivu, i Rwanda s'ha queixat de la presència de milicians hutu linterhamwe a l'est del Congo.

Rwanda i Uganda, els principals suports de Kabila en la rebel·lió contra Motutu, són els millors aliats dels EUA a la regió dels Gran Llacs. L'aliança es va enfortir amb la visita de Clinton a Kigali i Kampala, el març passat. Ara mateix hi ha a Rwanda seixanta observadors militars dels EUA.

A més d'aquests tercers països, en el conflicte, també hi participen les forces que s'han refugiat al Congo. La UNITA anglesa de Jonas Savimbi combat al costat dels rebels al front occidental, mentre que les milícies linterhamwe de Rwanda, famoses per haver perpetrat les matances del 1994 contra els tutsis, donen suport a l'exèrcit de Kabila. També lluiten amb els rebels els vuit mil soldats i oficials del derrotat exèrcit de Mobutu que es van passar a la UNITA fa un any.



Malgrat la presència militar forana, el president sudafricà Nelson Mandela continua creient en el diàleg. Gràcies a la seva autoritat moral, Mandela va reunir el dia 23 d'agost a Pretòria els caps d'estat dels països del Consell de Desenvolupament de l'Àfrica del Sud. Mandela va presentar-los un pla de pau que estableix un alto el foc immediat, el reconeixement de Kabila per la guerrilla i la realització d'eleccions plurals més endavant. Angola no va participar-hi,

Angola, nova potència regional

La guerra del Congo ha significat una nova oportunitat perquè Angola demostrés les seves ambicions regionals. En la rebel·lió anterior, contra Mobutu, els soldats anglesos van lluitar al costat de les forces de Kabila. D'aquesta forma, Luanda volia passar comptes al mariscal Mobutu, que havia ajudat la Unió Nacional per la Independència Total d'Angola (UNITA), de Jonás Savimbi, des del temps de la lluita contra la presència colonial portuguesa. A partir de la independència, el 1975, la UNITA va combatre el govern del marxista MPLA amb el suport de Sud-àfrica i dels Estats Units. L'ajuda nord-americana arribava a les forces de Savimbi a través del Zaire de Mobutu. El MPLA tenia el suport diplomàtic de la Unió Soviètica i la presència d'un contingent de 40.000 soldats cubans.

Arran de la victòria de Kabila, els guerrillers de la UNITA van perdre un refugi important, encara que continuaven mo-

vent-se per les zones del Congo no controlades per l'exèrcit.

En el conflicte següent en un país veí, Angola també hi va intervenir. El juny del 1998, els soldats anglesos van passar la frontera per combatre al costat de les forces de Denis Sassou Nguesso, un ex-president marxista que s'havia rebel·lat contra el cap d'estat del Congo Brazzaville, Pascal Lissouba. Donant suport a Nguesso, Angola feia un favor a un amic del president José Eduardo dos Santos i guanyava un important aliat, també productor de petroli: Angola produeix 700.000 barrils de petroli diaris.

Entrant en la guerra del Congo al costat de Kabila, els dirigents anglesos demostraven les seves ambicions, es distanciaven de Sud-àfrica, hegemònica a l'Àfrica austral, impediend que la UNITA s'enfortís i afeblien el FLEC, un moviment independentista que actua a l'enclavament de Cabina. **A. C.**

Els combats a la República Democràtica del Congo s'han concentrat a l'est i l'oest del país.

La intervenció dels soldats d'Angola, Namíbia i Zimbawe, a favor de Kabila, ha afeblit militarment els rebels, reunits en l'Agrupació Congolesa per la Democràcia, presidida pel professor Wamba dia Wamba.



ARXIU / EFE

signe evident del seu compromís amb el president del Congo.

Tres dies després, quan els soldats de Zimbawe ja controlaven l'aeroport de Kinshasa, el ministre d'Afers Exteriors sud-africà, Alfred Nzo, va anar a Addis Abeba (Etiòpia) per demanar la mediació del secretari general de l'Organit-

zació de la Unitat Africana (OUA), Salim Ahmed Salim. Nzo, acompanyat dels caps de les diplomàcies de Moçambic, Tanzània i Zàmbia, va reiterar a Salim la proposta de Mandela.

La intervenció dels tres països ha afeblit militarment els rebels, reunits en l'Agrupació Congolesa per

la Democràcia, presidida pel professor Wamba dia Wamba. El número dos de la guerrilla és Bizima Karaha, ministre d'Afers Exteriors amb Kabila abans d'exiliar-se a Sud-àfrica. Els rebels tenen la simpatia de les regions de l'est, tradicionalment contràries al poder central, especialment els banyamulenges, emparentats amb els tutsis. En canvi, no havien pogut captar l'oposició de Kinshasa. El líder de la Unió per la Democràcia i el Progrés (UDPS), Étienne Tshisekedi, va declarar que la rebel·lió era una simple "revolució de palau". Potser Tshisekedi volia nedar i guardar la roba perquè estava escarmentat. En la revolta contra Mobutu, el dirigent opositor es va posar al final del costat de Kabila. Quan aquest va arribar al poder, ni el va tenir en compte, i això que Tshisekedi és una de les figures més respectades de l'oposició.

Antoni Castel



Diputació de Barcelona

Premis de l'Institut del Teatre 1998

convocats per la Diputació de Barcelona a través de l'Institut del Teatre

PREMI IGNASI IGLÉSIAS
(textos teatrals)

PREMI JOSEP M. DE SAGARRA
(traduccions de textos clàssics de la dramàtúrgia universal)

PREMI AURELI CAPMANY
(assaig i investigació sobre dansa catalana)

PREMI RICARD MORAGAS
(coreografies de dansa)



Podeu recollir les bases a:

INSTITUT DEL TEATRE DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA
Sant Pere més baix 7, tel. 93 268 20 78 - 08003 Barcelona.
Almogàvars 177, tel. 93 309 91 58 - 08018 Barcelona.